

Bemærkninger til forslaget

Forslaget er en uændret genfremsættelse af beslutningsforslag nr. B 24 fra folketingsåret 2000-01. Se Folketingstidende 2000-01, forhandlingerne side 1770 og 8571, tillæg A side 1574 og 1576 og tillæg B side 1465. Forslaget har tidligere været fremsat som beslutningsforslag nr. B 147 i folketingsåret 1999-2000. Se Folketingstidende 1999-2000, forhandlingerne side 7698 og 8377, tillæg A side 7731 og tillæg B side 1167. Forslaget skal ses i sammenhæng med beslutningsforslag nr. B 15, Forslag til folketingsbeslutning om begrænsning af Arbejdstilsynets beføjelser ved arbejde i private hjem. Under I. behandling af B 147 i folketingsåret 1999-2000 sagde arbejdsministeren, at »reglerne ikke må forhindre en fleksibilisering af arbejdskraften«. Forslagsstillerne ønsker endvidere at fastholde arbejdsministeren på løftet om at gennemføre »ændringer i arbejdstidsreglerne for ansatte, der arbejder hjemme«, jf. Arbejdsmarkedsudvalgets alm. del – bilag 203 (folketingsåret 2000-01) »snarest muligt«, jf. Arbejdsmarkedsudvalgets alm. del. – bilag 266, (folketingsåret 2000-01). Arbejdsministeren har endnu ikke fulgt disse positive hensigts-erklæringer op med konkrete forslag, hvilket er baggrunden for forslagens genfremsættelse. Forslagsstillerne bemærker herunder, at HK/Service har indgået en aftale med Dansk Handel & Service den 31. oktober 2000, der sikrer større fleksibilitet til at indrette egen arbejdstid, end arbejdsministeren tillader alle andre lønmodtagere.

Med Arbejdsministeriets bekendtgørelse nr. 9 af 6. januar 2000 om begrænsninger i anvendelsen af lov om arbejdsmiljø på arbejde, som udføres i den ansattes hjem, blev reglerne ændret således, at hjemmearbejde nu også blev omfattet af arbejdsmiljølovens regler om virksomhedernes sikkerheds- og sundhedsarbejde, arbejdsstedets indretning samt hviletid og fridøgn. Dette var ikke tilfældet tidligere, hvor den enkelte lønmodtager efter aftale med arbejdsgiveren selv tilrettelagde arbejde, der udførtes i hjemmet.

EU har gennemført et direktiv om arbejdstidens tilrettelæggelse (Rådets direktiv 93/104/EF af 23. november 1993). Det forhindrer ikke, at arbejde, der ud-

føres i den ansattes hjem, undtages fra de almindelige hviletids- og fridøgnbestemmelser. Således fremgår det af direktivets artikel 17 om undtagelsesbestemmelser, at »under overholdelse af de generelle principper for beskyttelse af arbejdstagernes sikkerhed og sundhed kan medlemsstaterne fravige artikel 3, 4, 5, 6, 8 og 16, når arbejdstidens længde som følge af særlige træk ved det udførte arbejde ikke måles og/eller fastsættes på forhånd, eller når arbejdstagerne selv kan fastsætte den«. EU-kommissæren for beskæftigelse og sociale anliggender har i et svar til Europa-Parlamentet bekræftet, at hjemmearbejde kan undtages fra 11-timers-reglen efter direktivets artikel 17. Europa-Kommissionen erklærer sig i denne forbindelse også enig i, at alle former for distancearbejde kan øge produktiviteten og skabe bedre ligevægt mellem arbejde og privatliv. Til trods herfor valgte arbejdsministeren i bekendtgørelsen om hjemmearbejde at fastsætte strengere regler, end arbejdstidsdirektivet direkte stiller krav om. Dette er i strid med normal implementeringspraksis, og det var da også oprindelig Arbejdsministeriets opfattelse, at direktivet kunne implementeres i Danmark uden yderligere regelsættelser. I et svar til Folketingets Arbejdsmarkedsudvalg (1999-2000, B 147 - bilag 4) har arbejdsministeren da også efterfølgende måttet erkende, at formuleringen af arbejdstidsdirektivets artikel 17, stk. 1 »rummer mange fortolkningsmuligheder og kan give anledning til tvivl i forhold til konkrete arbejdssituationer«. Alligevel har ministeren fastholdt en vidtgående fortolkning af direktivet.

Hviletids- og fridøgnreglerne har særlig betydning i Danmark, som i de seneste år har oplevet en markant stigning i antallet af hjemmearbejdende, således at ca. 12 pct. af arbejdsstyrken nu er helt eller delvis hjemmearbejdende. Hjemmearbejde er i dag helt overvejende identisk med pc-arbejde, hvormed nu ca. 225.000 lønmodtagere fra tid til anden arbejder hjemme. Tidligere tiders hjemmesystemer og småproduktion, der i højere grad end pc-arbejde krævede beskyttelse af de hjemmearbejdende, er i dag stort set ikkeeksisterende. Øget fleksibilitet ved pc-arbejde kan